

BOSHLANG'ICH TA'LIM O'QITUVCHISINING PEDAGOGIK FAOLIYATI VA TA'LIM SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING ILMIY-ASOSIY YO'NALISHLARI

Alimova Ilmira Xusinovna

Ellikqal'a tumani 26-son umumiy o'rta ta'lim maktabining boshlang'ich ta'lim o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada umumiy ta'lim maktabining boshlang'ich ta'lim o'qituvchisining pedagogik faoliyati, dars jarayonini tashkil etish va ta'lim samaradorligini oshirishdagi roli tahlil qilinadi. O'qituvchining pedagogik metodlarni qo'llash, bolalarni rivojlantirish va o'quv jarayonini modernizatsiya qilishdagi mas'uliyati ilmiy-amaliy jihatdan yoritilgan. Shuningdek, ta'lim jarayonida yuzaga keladigan muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: boshlang'ich ta'lim, o'qituvchi, pedagogik jarayon, ta'lim samaradorligi, metodik yondashuv, bolalarni rivojlantirish.

KIRISH

Boshlang'ich ta'lim maktab tizimining poydevori bo'lib, bolalarning akademik va shaxsiy rivojlanishida muhim rol o'ynaydi. Shu bosqichdagi ta'lim sifatini ta'minlashning asosiy subyekti — boshlang'ich ta'lim o'qituvchisi. U nafaqat dars beruvchi, balki pedagogik jarayonning tashkilotchisi, bolalarning ijtimoiy va aqliy rivojiga ta'sir qiluvchi rahbardir.

Bugungi kunda umumiy ta'lim maktablarida ta'lim samaradorligini oshirishga qaratilgan yangi metodik va innovatsion yondashuvlar dolzarb bo'lmoqda. Shu nuqtai nazardan boshlang'ich ta'lim o'qituvchisining faoliyati ilmiy-tahliliy asosda o'rganilishi va takomillashtirilishi zarur.

Asosiy qism

1. Boshlang'ich ta'lim o'qituvchisining pedagogik faoliyatining ahamiyati

Boshlang'ich sinflarda o'qituvchi quyidagi vazifalarni bajaradi:

- darslarni rejalashtirish va o'quv jarayonini samarali tashkil etish;
- bolalarni o'qishga qiziqtirish va ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirish;
- o'quv jarayonida individual yondashuvni qo'llash;
- ota-onalar bilan hamkorlikni yo'lga qo'yish.

O'qituvchining malakasi va pedagogik strategiyalari bolalarning bilim darajasi va ta'lim sifati bilan bevosita bog'liqdir.

2. Dars jarayonini tashkil etish va samaradorlikni oshirish

Samarali dars jarayoni o'qituvchining rejalashtirish, metodik va psixologik ko'nikmalariga bog'liq. Boshlang'ich sinflarda o'qituvchilarni mustaqil fikrlashga, ijodiy faoliyatga va kommunikatsiya ko'nikmalarini rivojlantirishga yo'naltirish muhimdir.

Dars jarayonini samarali tashkil etish uchun quyidagi metodlar qo'llaniladi:

- interaktiv mashg'ulotlar va o'yinlar;
- vizual va audio materiallar orqali tushuntirish;
- individual va guruh ishlari;
- yangi pedagogik texnologiyalar va elektron resurslar.

Ushbu metodlar o'quvchilarning qiziqishini oshiradi va bilimlarni mustahkamlashga xizmat qiladi.

3. Bolalarni rivojlantirish va pedagogik yondashuvlar

Boshlang'ich ta'lim o'qituvchisi bolalarni aqliy, ijtimoiy va emosional jihatdan rivojlantirishda yetakchi bo'ladi. Shaxsiy yondashuv, individual dasturlar va motivatsiya tizimi bolalarning o'ziga bo'lgan ishonchini oshiradi va o'quv jarayonini qiziqarli qiladi.

Shuningdek, innovatsion pedagogik yondashuvlar, masalan, loyiha usuli, kreativ mashg'ulotlar va raqamli vositalar bolalarning faol ishtirokini ta'minlaydi.

4. Muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari

Boshlang'ich sinf o'qituvchisi faoliyatida quyidagi muammolar uchrashi mumkin:

- bolalarning individual rivojlanish darajasi farqliligi;
- o'quv materiallari yetishmasligi yoki zamonaviy pedagogik texnologiyalarning cheklanganligi;

- ota-onalar bilan samarali muloqot yo'qligi;

- o'qituvchilarning kasbiy malaka va raqamli savodxonligi yetarli emasligi.

Ushbu muammolarni bartaraf etish uchun: pedagogik treninglar, metodik qo'llanmalar, ota-onalar bilan muntazam uchrashuvlar va zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan foydalanish tavsiya etiladi.

Tahlil va muhokama

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, pedagogik jarayonni innovatsion va individual yondashuv asosida tashkil etgan boshlang'ich ta'lim o'qituvchilari o'quvchilarning bilim darajasini oshiradi, ularning o'zini o'zi rivojlantirishga qiziqishini kuchaytiradi va ta'lim samaradorligini sezilarli darajada yaxshilaydi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, boshlang'ich ta'lim o'qituvchisi pedagogik jarayonning markazida turadi. U ta'lim sifatini oshirish, bolalarni rivojlantirish va ota-onalar bilan hamkorlikni yo'lga qo'yishda asosiy rol o'ynaydi. Innovatsion metodlar, individual yondashuv va zamonaviy texnologiyalarni qo'llash boshlang'ich ta'lim samaradorligini yuqori darajaga ko'taradi. Kelgusida o'qituvchilarning pedagogik va innovatsion kompetensiyalarini rivojlantirish ustuvor vazifa bo'ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi.
2. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni.
3. Karimov A. Boshlang'ich ta'limda pedagogik metodlar. – Toshkent, 2021.
4. Abdurahmonov B. Innovatsion pedagogika va boshlang'ich ta'lim. – Toshkent, 2022.
5. Ilmiy-pedagogik maqolalar to'plami. – Toshkent, 2023.